

۲۰۱۶/۰۴/۲۰

انجنیر سلطان جان کلیوال

آيا مونږ آزادي لرو؟

آزادي هسي يوه مقدسه كلمه او هسي يو ستر نعمت دی چې د انساني غوښتنو او اړتياوو په لومړيتوبونو کې، تر ټولو لومړی ځای او تر هرڅه نه لوړ ارزښت لري. مکمل انسان هماغه انسان ته وايي چې آزاد او خپلواک وي. غني ټولنه او د کامل حيثيت لرونکي ملت هماغه ملت بللی شي چې آزاد وي. که په انفرادي توګه يو انسان آزاد نه وي، نو غلام ورته وايي او په ټولنه کې د غلام حيثيت د يوه حيوان نه زيات نه دی.

که ملت آزاد نه وي او د بل ملت تر ولکې او قبضي لاندې قرار ولري نو بيا دا ډول ملت د يوی حيواني رمی او ګلي سره هيڅ توپير نه شي لرلی.

په اوسني وخت کې که د ځمکې د ګری نقشي ته وګورو، نو په هره لويه وچه کې ګڼ شمير هيوادونه وينو چې بيل نومونه لري، بيل بيرغونه لري، بيل حدود اربعه او د حکومتونو بيل طرزونه لري او دنياوال يی د يوه خپلواک سياسي واحد په توګه پېژني، په دې هيوادونو کې پراته انسانان هم داسې فکر کوي چې دوی آزاد دي، خپلواک دي او د مستقل هويت لرونکي دي. چې دې تش په نوم مرموزي آزادي ته سياسي آزادي او خپلواکي وايي چې د حقيقي آزادي سره ډير توپير لري.

حقيقي آزادي هغی آزادي ته وايي چې يوه ټولنه، يو ملت او يو هيواد په اقتصادي لحاظ په ځان متکي وي، د نورو هيوادونو سره د اړيکو په لرلو يا نه لرلو کې د بل هيواد په اشاره او فرمايش کار نه کوي او تر ټولو مهمه داچې د يوه مدبر ملي زعامت لرونکي وي او د ملي معضلو په حل کې رڼنده پريکړی وکړلی شي.

زما په نظر زموږ هيواد افغانستان د ۱۳۵۲ کال د سرطان د مياشتې تر کودتا وروسته چې د سردار محمد داوود په مشرۍ تر سره شوه او د محمد ظاهرشاه د

سلطنت دوره بی پای ته ورسوله، ورسره سمه په دی هیواد کی د آزادی او خپلواکی کمپله هم ور ټوله شوه. ځکه چی دا کودتا د پردی ترشا د وخت د یوه زبرځواک یعنی پخوانی شوروی اتحاد په مرسته سرته رسیدلی وه، په دی مفهوم چی بی له سردار محمد داوود خان څخه نورو ټولو کودتاچیانو په پخوانی شوروی اتحاد کی زده کړی کړیوی او د همدی د پاره روزل شوی وو چی په افغانستان کی یوه مطلق شوروی پلوه نظام او په یو داسی بی کفایت زعامت رامنځ ته کړ چی د شوروی اتحاد له خوښی پرته د ملی گټو د تأمین په هکله هیڅ ډول پریکړه و نه شي کولی. دا خبره هغه وخت ښه په ثبوت ورسیدله کله چی د جمهوري نظام مؤسس، احساساتی او جذباتی مشر سردار محمد داوود خان د شوروی اتحاد په شوم نیت و پوهیده او ویی غوښتل چی په مستقله توگه عمل وکړی او ددی کار لپاره بی د سیمی ځینو هیوادونو ته سفر وکړه او دیو مستقل هیواد په توگه بی د نوری دنیا سره د اړیکو د برقرارولو تکل پیل کړ، نو د وخت د شوروی اتحاد مشرتابه دا و نه شوه زغملی او تصمیم یی ونیو چی دا یاغی څیره له صحنی

لری او پر ځای داسی یو نظام په افغانستان کی قایم کړی چی په مطلقه توگه دا هیواد په خپلو اقمارو کی ورگډ کړای شی.

د همدی فیصلی له مخی د ۱۳۵۷ کال د ثور د میاشتې په او مه نیټه د خلق دیموکراتیک گوند په مشری چی د شوروی له اجازی پرته یی د اوبو گوټ هم نه کاوه او حتی سای یی هم نه اخستله، بله نظامی کودتا ترسره کړه چی د بری سره سم یی دی هیواد هر ډول آزادی له لاسه ورکړه.

تردی غمجنی پېښی وروسته، دا په آزادی مین ملت کرار کینینه ناست، بیا هم راپورته شو ملی مبارزه یی پیل کړه، په تش لاس د نری د ترټولو نه د ستر نظامی زبرځواک په وړاندی د جنگ میدان ته را ووت، په میلیونو د وطن بچیان په شهادت ورسیدل او نور په میلیونو له خپل وطن نه و شړل شول، ټول هیواد په کنډواله بدل شو،

تر دولس کاله پرله پسې مبارزی نتیجه ورکړه، شوروی اتحاد مات شو، دری وری شو او په لسگونو پخوانی خوړل شوی ولسونه یی هم له نس نه را ووتل.

خو په افغانستان څه وشول؟

نورو همسايه او گاونډيو چې تر پخواني شوروي ډير کوچني او کمزوري ول يعني پاکستان او ايران، دى ملت ته يو داسې خرڅ شوى، بې ارادى، مزدور، بې کيفايته او جاسوس زعامت جوړ که چې هاغه پخوانى بې دينه زعامت ور باندې شرف لروده.

بيا څه وشول؟

د شومو اهدافو لرونکو گاونډيو هيوادو پاکستان او ايران په دې نا امله زعامت چې هيواد او دهيواد شتمنى يې ټولې پړې لوټ او چپاول کړى هم دمه ونه شوه او د ټوټه ټوټه افغانستان د ادارې، سراسرى کنترول او واکدارۍ په هيله يې د جهادى مشرانو د خپل منځي جگړو د جوړيدو نه غبر يې، د جاسوسۍ د سازمانونو په مرسته او ابتکار يې، د ساده گانو يعنى طالبانو ډله را وزيږوله او په جنگ زپلې افغانستان يې داسې توره تياره را خوره کړه چې د بيا رڼا کيدو ټولې هيلې يې له منځه يوړې.

بيا څه وشول؟

د سپتمبر د ۱۱ نيتي پېښه رامنځ ته شوه داچې څنگه رامنځ ته شوه زمونږ د موضوع نه د باندې خبره ده، خو و مو ليدل چې د دنيا يکه تاز زبرځواک يعنى د امريکا متحده ايالاتو د خپلو انډيوالانو سره يوځای په هغه افغانسان باندې د خپل تسلط د قايمولو او د خپلو گټو د ساتلو دپاره حمله وکړه چې د شلو نه ډير کلونه يې د جنگ په اوږونو کې تير کړى وو، دى هيواد په ژنيو کې د افغانستان د پاره يو نوى موقت زعامت و ټاکه، چې بې له طالبانو يې نورو ټولو ډلو ټپلو ته په سياسى واکدارۍ کې برخه ورکړه او دا ژمنه يې هم وکړه چې د وران افغانستان د بيا رغونې په لار کې به هر ډول مرستې جاري وساتي، ددې تغيير سره ددې هيواد په خلکو کې تر يوه حده پورې اميد وارى پيدا شوه چې دا د يو قطبه نړۍ زمامداران به په رښتيا سره په دې هيواد کې د اوږدې تباھۍ او بربادۍ په ځای د آبادۍ او ددې با ايمان ملت سره د جنگ جگړو په ختمولو کې مرسته وکړي.

ولى څه وشول؟

دى نوى بښمار ددې غيور ملت نه، دوى ته ورپاتې افغانى پټ او غيرت هم لوټ کړ او دا ميرنئ ولس يې د ټولنيز فساد په داسې نا علاجې او سارې ناروغۍ اخته کړ چې تر پېړيو پېړيو پورې به له دې ناولې رنځ څخه نجات ونه شي ميندلى. اوس وينو چې ددې ملت د فقر او نادارۍ لاسونه ټولې دنيا ته ور اوږده شوي او تقريباً ټول ملت د تمې (طعمې) په تنابونو کې را بنځيل شويدي. په حقيقت کې دا غيرتمن ملت اوس د هغه ستر بښمار سترې خيټې ته ور لويډلى دى چې د ټولې ځمکې غرونه او سمندرونه پکې ځاييدلي او هضميدلي شي.

له دې سره سره زمونږ گاونډى هيوادونه پاکستان او ايران لا هم غواړي چې ددې چپاول شوى هيواد يعنى افغانستان په سياسى او فرهنگي سرنوشت باندې تسلط ولري اوله بده مرغه دا تسلط ديوې ورځې نه بلې ته لا پسې زور اخلي او نژدې دى چې هر څه له لاسه ورکړو. د ملي زعامت د نشتوالى له کبله، اوس زمونږ هيواد په داسې حالت کې قرار لري لکه د يوې مياشتې ماشوم، که دى ماشوم ته چا غذا ورکړه خو ژوندى به پاتې شي او امکان لري چې لوى به شي، کره او پوره به شي او د مستقل هويت لرونکى به شي، او که چا يې لاس نيوى ونه کړ نو بيا يې د موجوديت تمه لرل هم سم نه ښکاري. خو کله که دا ملت، يو واحد ملت شو، کله چې د يوه مدبر او خپلواک ملي زعامت لرونکى شو او کله چې يې د خپلو ملي معضلو د حل د پاره د خپلو خلکو په ملاتړ اقدام وکړ او د پرديو پرځاى يې په خپلو ولسونو اعتماد او باور پيدا کړ، نو بيا به هله وايو چې مونږ آزاد يو، خپلواک يو او پخپله د خپل برخ ليک جوړونکى يو او که دا اوسنى حال وي نو نه آزادى شته نه خپلواکى، نه مونږ يو ملت يو او نه يو مستقل هيواد، او دا ځکه چې

زمونږ هيواد او موجوده دولت ددی توان نه لری چی خپلو دولتي کارمندانو ته حتی دیوی ورځی معاش هم ورکړای شی، په دی وطن کی هیڅ ډول قانون نه مراعات کیږی، قابو نیمايي اطباع یی په جلا وطنی او مهاجرت کی ژوند کوی، دوه فیصده خلکو ته پکی د کار کولو زمینه نه ده برابره، د ټولنیز فساد په لرلو سره د ټولی دنیا د هیوادونو په سرکی قرار لری، د فقر، ناداری او ناروغی درجه پکی د ټولی نړۍ نه لوړه ده، د نیم نه زیات واکداران یی نورو ته په جاسوسی متهم دی، ټول هیواد دداسی نا امنی سره مخامخ دی چی هیڅوک په هیڅ ځای کی مصونیت نه لری، د گدایی او درویزی لاسونه مو ټولی دنیا ته غزیدلی دی او تر ټولو د شرم خبره لا داچی د یوه پاچا په ځای پکی د همدی لوی بنامار په پریکړه دوه د مساوی قوت او قدرت لرونکی پاچاهان، چی په هره لویه او وړه خبره سره غیر په غیر دی پاچاهی کوی، ملت ته درواغ وایی، دوکی ورکوی او په خپلو خلکو هیڅ ډول اتکا نه لری. نو داسی یو بی سره او بی سامانه ملک چی د هر ډول ټولنیزو رنځونو نه ډک وی، په لسگونو ولسوالی یی د مخالفینو او که په سمه توگه وویل شی د گاونډیو هیوادونو له لوری اداره کیږی او د نیم نه په زیات هیواد کی د پردیو پیسې په چلند کی وی او بیا هم د آزادی سندرې وای او د آزادی ادعا کوی آیا دا تاسو ته سمه بریښی؟

زما له نظره مونږ زیاتو کم څلویښت کاله پخوا آزاد وو، خو تر هغی را وروسته نه یو.

چی د تخت د پاسه ناست وی او غلام وی له دی هسی پاچاهی نه غربت ښه دی
چی د بل په اراده څوک حرکت کړی له دی ژونده ورته مرگ د عزت ښه دی

ته د کومی آزادي سندرې وایی
زه خو نه لرم اختیار د خپل کاله

ټورنټو / کاناډا . اگست / ۲۰۱۵